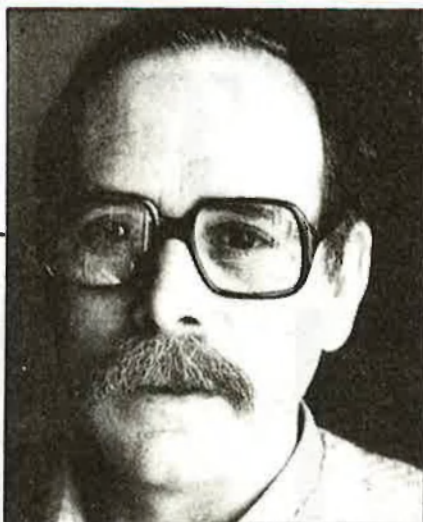

Radicalisme o moderació

Doro Balaguer

Una qüestió plantejada al nacionalisme valencià és, segons sembla, radicalisme o moderació. Es tracta d'una persistent polèmica que aquests dies he vist formulada amb paraules sorprenentment velles i impròpies: «ruptura o reforma». Un petit debat, al fons del qual hi ha la I Conferència d'Unitat del Poble Valencià. Tot plegat, una discussió no massa estimulants d'un problema que potser demana un altre tractament. Ara, la meua intenció és d'evitar que el silenci s'arribe a confondre amb acceptació de definicions d'allò que és, o vol ser, UPV. Definicions que desfiguren el debat, que són (a mi m'ho semblen) amagades desqualificacions.

No sabria dir, a hores d'ara, si les conclusions de la Conferència d'UPV són *massa* radicals (també hi ha qui ho pensa) o *massa* moderades. No crec que siga aquest el problema d'UPV. Això sí; no són rupturistes. Un terme utilitzable davant l'inevitable i imminent canvi de sistema (històricament inventat en el «suau» final de la dictadura), difícilment traslladable a la situació actual. Habitualment, hi ha confusions per jutjar la realitat amb el desig, la qual cosa desprèn identifications o equivalències d'un explicable primitivisme. La realitat política (ja quasi apolítica) ha escanyat les més modestes aspiracions de transformació social. A poc a poc, s'han esvanit les expectatives de més llibertat, més autogovern, més condicions emancipadores. I s'han esvanit a colps de legitimitat, de vots, d'institucions democràtiques. Aleshores, el radicalisme valencià recomana l'espera resistent perquè la lluita serà per una llarga estona. Mentre, la tecnocràcia que governa avança en marxa triomfal cap a les situacions més reaccionàries del model «món lliure», on l'esquerra revolucionària pràcticament no existeix.

El realisme resulta, així, una paraula particularment devaluada a ulls de l'esquerra radical. Per rebut-

jar-la, es formula una idea de realisme molt pròxima al possibilisme del PSOE que, com se sap, sembla no tenir capacitats per fer una política realista si no renuncia a alguna cosa, si no liquida per la via ràpida compromisos, promeses i principis, amb el tranquil·litzador anunci de resultats i solucions ajornades a les pròximes generacions. Tanmateix, intentar una política realista, és a dir, practicable, possible o, fins i tot, modestament efectiva, no pressuposa *necessàriament* disposar-se a fer renúncies i rebaixes. Buscar una més àmplia base social per al nacionalisme valencià no obliga ningú a abandonar principis. (No per tal motiu. Per uns altres, possiblement, caldria revisar-ne algun). Intentar guanyar un espai electoral, no cal traduir-ho com acceptació incondicional del sistema, de l'estat, de les vies institucionals, de la pràctica de l'electoralisme i, com a conseqüència indefugible, de l'abandó de les *qüestions essencials*: autodeterminació, sobirania, alliberament. Fites a les quals s'arribarà, segons la crítica radicalista, a llarg termini, però necessàriament, passe el que passe en la història futura, i únicament pel camí de l'esquerra radical.

En les propostes aprovades en la Conferència d'UPV es reafirma amb profusió el manteniment d'allò que es considera objectius indefugibles. Jo crec que, fins i tot, s'insisteix massa vegades en les paraules màgiques, i em pense que, mentre s'exigeix l'autodeterminació o la sobirania, es poden anar fent altres coses. En les propostes hi ha una voluntat

palesa d'eixamplar el suport social, la intervenció política, la presència pública i institucional del nacionalisme. És una temptativa de redreçar una situació en franca regressió, fins a l'aparició d'UPV, que es presentà sobretot com una oportunitat. En els temps que corren, no entenc la qualificació de moderació o reformisme més enllà d'una forma de dissuasió envers el personal nacionalista més propens a l'exaltació i el sentiment. Si llevem els de tradició anarquista, cap grup polític no deixa anar les oportunitats electorals, *si compta amb condicions econòmiques i militants suficients*. Així ha passat sempre al País Valencià, inclús amb condicions insuficients.

Al centre de les preocupacions d'UPV hi ha la intenció explícita d'enllestir un moviment polític valencianista ampli i popular fins als límits actuals, i assumir una complicada aspiració que avui no pot consistir en una simple reafirmació patriòtica. Es pretén, també, denunciar les ficcions de llibertat que imposa el sistema. Ja se sap, el sistema, possiblement per molt de temps, però transitòriament, ocupat pel PSOE, utilitza una bona part de la seua reconeguda legitimitat democràtica per hostilitzar i marginar els qui consideren que les llibertats són ampliables i no restringibles. La qual cosa diversifica i amplia la causa nacionalista i inclou el nacionalisme en altres causes. Un exemple: l'autodeterminació implica una situació de llibertat inimaginable sense totes les altres possibles. O dit d'altra manera: cal considerar l'autodeterminació, no sols com una reivindicació històrica que pot explicar i justificar la lluita d'alliberament d'un poble, sinó com un dret democràtic actual —a hores d'ara no reconegut—, que revela els límits de la llibertat dels ciutadans. UPV s'apunta *radicalment* a les llibertats, però, probablement, unes vegades procedirà amb radicalisme i d'altres amb moderació. No hi ha una altra manera de fer-ho.